

Yesu Banazare

Dan Rago na Allah

Yesu Banazare "Mutumin da ya zo daga Allah"

By Randolph Dunn

Babi na 1.

Annabce-annabce da Shaidun Ido.

Akwai annabce-annabce na Tsohon Alkawari sama da sittin game da Yesu waɗanda dukansu sun cika. Waɗannan annabce-annabcen sun shafi dukan lokacin Tsohon Alkawari tun daga Farawa kuma ya kare a Malachi. Damar ashirin da biyar daga cikin abubuwan da suka faru sun zarce 1 a cikin tiriliyan dubu ɗaya.

Akwai annabce-annabce da yawa game da Yesu a cikin Tsohon Alkawali amma menene yuwuwar yin annabce-annabce 25 kawai game da wanda za a haifa bayan shekaru da yawa kuma waɗannan annabcin sun cika?

Dr. Hawley O. Taylor ya ba da wannan amsa: "Game da waɗannan al'amura na al'amuran da aka annabta game da Almasihu Isra'ila da ke zuwa, daman cikarsu a cikin mutum ɗaya zai zama dama ɗaya daga cikin tiriliyan dubu.

Yesu ya zo ne domin ya cika doka da annabawa. Tsohon Alkawali ya rubuta annabcin kuma marubutan Sabon Alkawari sun nuna cikarsu sarai. Wannan ɗaya ne kawai daga cikin tabbacin cewa Yesu shi ne wanda ya yi iƙirarin cewa shi ne, Allah a cikin surar Yesu Banazare.

Yesu ya ce.

"Uban da ya aiko ni shi da kansa ya shaidi ni, ba ku taɓa jin muryarsa ba, ba ku kuma ga kamanninsa ba, maganarsa kuwa ba ta zaune a cikinku ba, domin ba ku gaskata wanda ya aiko ba, kuna nazarin Littattafai sosai, domin kuna tsammani ta wurinsu kuke da rai na har abada.

Manzo Bitrus ya ce.

Kiristoci suna saka sunan Kristi domin Kristi shine Ubangijinsu, Malami, Jagoransu, Mai Ceto, Mai Fansa, Samfura, Babban Firist, Bege, Hadaya domin zunubi, da kari, da yawa. Tushe mai karfi na bangaskiyarmu shine gaskiyar iƙirari na Bitrus – "Kai ne Almasihu, 'Dan Allah Rayayye". Yesu gaskiya ne kuma Littafi Mai Tsarki gaskiya ne. Duk abin da ake bukata a sani game da Yesu yana cikin Littafi Mai Tsarki. Duk tarihin ɗan adam yana kewaye da shi. Yesu shine jigon wasan kwaikwayo na ɗan adam. Ba abin mamaki ba ne cewa tarihin duniya ya kasu kashi biyu na lokaci: kafin Almasihu da kuma bayan Almasihu.

Manzo Yohanna ya rubuta.

"Tun fil'azal akwai Kalma, Kalman nan kuwa yana tare da Allah, Kalman nan kuwa Allah ne, yana tare da Allah tun fil'azal, ta gare shi ne dukan abubuwa suka kasance, ba tare da shi ba, babu abin da ya kasance abin da aka halitta, sai da shi. Hasken ya zo ne kawai domin shaida ga hasken.

“Kalman kuwa ya zama mutum, ya zauna a cikinmu, mun ga daukakarsa, daukakar Makadaici, wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya.”

Yohanna Mai Baftisma ya bayyana cewa Yesu Mai Girma ne.

“Ya [Yohanna] ya daga murya yana cewa, Wannan shi ne wanda na ce game da shi, Mai zuwa bayana ya fi ni karfi, domin yana dā tun ba ni. Daga cिकar alherinsa, dukanmu mun sami albarka iri daya bayan daya, gama Shari'a, ta hannun Musa aka ba da ita, alheri da gaskiya kuwa, ba wanda ya taba ganin Allah, sai dai Allah Makadaici, wanda ke gefen Uba, ya sanar da shi.

“Yesu ya dubi sama, ya yi addu'a Uba, lokaci ya yi. Ka daukaka Danka, domin Danka ya daukaka ka. Domin ka ba shi iko bisa dukan mutane domin ya ba da rai madawwami ga dukan wadanda ka ba shi. Rai na har abada ke nan, domin su san ka, Allah Makadaici na gaskiya, da kuma Yesu Almasihu, wanda ka aiko. Na sa ka daukaka duniya ta wurin cika aikin da ka ba ni in yi. Yanzu kuma ya Uba, ka daukaka ni a gabanka da daukakar da nake da ita tare da kai tun kafin duniya ta kasance.”

Yesu ya amsa wa Bilatus, Gwamnan Roma.

Sai Bilatus ya koma cikin fāda, ya kirawo Yesu, ya tambaye shi, 'Kai ne Sarkin Yahudawa?' Yesu ya tambaye shi, 'Shin ra'ayinka ne, ko kuwa wasu sun yi maka magana game da ni? "Ni Bayahude ne?' Bilatus ya amsa. Jama'arka da manyan firistoci ne suka bashe ka a gare ni. Me kuka yi?' Yesu ya ce, 'Mulkina ba na wannan duniya ba ne. Idan haka ne, bayina za su yi ya'ki don kada Yahudawa su kama ni. Amma yanzu mulkina daga wani wuri yake.' 'To, kai sarki ne!' in ji Bilatus. Yesu ya amsa ya ce, 'Gaskiya ka ce ni sarki ne. Hakika, saboda haka aka haife ni, domin wannan kuma na zo duniya, domin in shaida gaskiya. Duk wanda ke gefen gaskiya yana saurarena.' 'Mene ne gaskiya?' Bilatus ya tambaya.

Yahudawa suka nema.

“Muna da doka, kuma bisa ga dokar dole ne ya mutu, domin yana da'awar cewa shi Dan Allah ne. Da Bilatus ya ji haka, sai ya kara firgita, ya koma cikin fāda, ya ce, 'Daga ina ka fito? Ya tambayi Yesu, amma Yesu bai ba shi amsa ba, 'Ka fi yi mini magana?' Bilatus ya ce, 'Ashe, ba ku sani ba ina da iko in 'yantar da ku, ko kuwa in gicciye ku? Yesu ya amsa ya ce, 'Ba za ku sami iko a kaina ba, in ba daga sama aka ba ku ba, wanda ya bashe ni a gare ku, yana da zunubi mafi girma.

eunuch daga Habasha ya gaskata.

“Ya amsa ya ce, 'Na gaskata Yesu Almasihu Dan Allah ne.

Takaitawa. Wadannan da nassosi da yawa sun nuna sarai cewa Yesu.

- a) Allah ne wanda ta wurinsa aka halicci komai.
- b) ya kaskantar da kansa ya zo duniya a siffar mutum.
- c) ya zama cikakkiyar hadaya domin zunubi.

"Dukan wadannan an yi su ne domin duk wanda ya karbe shi, wadanda suka gaskata da sunansa, ya ba da ikon zama 'ya'yan Allah - 'ya'yan da aka haifa ba na zuriyarsu ba, ko kuwa na nufin mutum, ko nufin miji, amma haifaffe daga wurin Allah."

Tambayoyi

1. Annabce-annabcen da suke cika a cikin yan shekaru a cikin mutum ɗaya daga cikin annabawa daban-daban fiye da ɗaruruwan shekaru da suka gabata:
  - a. ____ Ba za a iya tunani ba
  - b. ____ Ba abin dogaro ba
  - c. ____ Yana tabbatar da annabcin
2. Shaidu na Sabon Alkawari ba su da ɗan faɗi game da Yesu shi Ɗan Allah ne.
T. ____ F. ____
3. Bitrus ne kaɗai ya faɗi a fili cewa Yesu Ɗan Allah ne.
T. ____ F. ____
4. Me ya sa Allah ya ba Yesu dukan iko?
  - a. ____ Domin cika dukkan adalci
  - b. ____ Ka ba wa waɗanda suke biyayya da dokokinsa rai madawwami
  - c. ____ Ka ba shi damar yin rayuwa marar zunubi
5. Wanne a cikin waɗannan furucin ne daidai game da Yesu?
  - a. ____ Komai ya kasance ta wurin Yesu, Allah, Ɗa
  - b. ____ Yesu ya kasantar da kansa ya zo duniya a matsayin mutum
  - c. ____ Yesu ya zama cikakkiyar hadaya domin zunubi
  - d. ____ Duk abubuwan da ke sama
  - e. ____ a da c

Babi na 2.

Abin da Marubuta Na Duniya Suka Ce Game da Yesu.

Ko da yake furucin Littafi Mai Tsarki tabbaci ne cewa Yesu mutum ne na gaske, akwai kuma shaida da yawa a wajen Littafi Mai Tsarki da suka tabbatar da cewa Yesu mutum ne mai tarihi, kamar yadda Littafi Mai Tsarki ya gabatar da shi. Rubuce-rubucen da ke gaba na wasu 'yan tarihi na ɗa da ba na Kirista ba sun haɗa kai kan kalaman Littafi Mai Tsarki game da Yesu:

Thallus, ɗan tarihi haifaffen Samariya wanda ya rayu kuma ya yi aiki a Roma kusan AD 52, Julius Africanus, masanin tarihin kirista na karshen karni na biyu ya faɗa. Africanus ya ce rashin amincewarsa ga rahoton yana jayayya cewa husufin rana ba zai iya faruwa a lokacin cikas wata ba, kamar yadda ya faru sa'ad da Yesu ya mutu a lokacin Idin Ketarewa. Karfin ambaton Thallus shine cewa an san yanayin mutuwar Yesu kuma an tattauna su a cikin Birni na Imperial a farkon tsakiyar karni na farko. Gaskiyar gicciye Yesu tabbas ya kasance sananne sosai a lokacin, har kafirai kamar Thallus suna tunanin ya zama dole su bayyana lamarin duhu a matsayin wani abu na halitta. ... Abin ban mamaki, an mayar da kokarin Thallus ya zama babban jigon shaida na tarihi ga Yesu da kuma amincin labarin Markus na duhu a lokacin mutuwar sa." 2

“Wani rubutun da ke cikin Gidan Tarihi na Biritaniya ya adana rubutun wasikar da wani ɗan Syria

mai suna Mara Bar-Serapion ya aika wa d'ansa. Uban ya kwatanta wauta na tsananta wa mutane masu hikima kamar Socrates, Pythagoras, da kuma sarkin Yahudawa masu hikima, wanda mahallin ya nuna a fili cewa Yesu ne. "Wane fa'ida ne mutanen Athens suka samu daga kashe Socrates? Yuwa da annoba ta same su a matsayin hukuncin laifin da suka aikata. Wane amfani ne mutanen Samos suka samu daga kona Pythagoras? Nan da nan sai kasarsu ta cika da yashi. Wane amfani ne Yahudawa suka samu daga kashe sarkinsu? Bayan haka ne aka kawar da mulkinsu. Allah ya yi wa waƙannan masu hikima uku fansa cikin adalci: Atheniya sun mutu saboda yunwa; Samiyawa sun mamaye teku; Yahudawan da aka lalatar da su, aka kore su daga kasarsu, suka zauna a watse. ... Haka kuma Sarki mai hikima bai mutu da alheri ba; ya rayu cikin koyarwar da ya bayar." 3

Cornelius Tacitus, Wani ɗan tarihi na Romawa wanda ya rayu daga misalin AD 50 zuwa AD 100, ya rubuta game da wutar Nero. "Saboda haka, don kawar da rahoton, Nero ya ɗaure laifin kuma ya azabtar da mafi kyawun azabtarwa a kan rukunin da aka ki don abubuwan bankyama, wanda ake kira Kiristoci da jama'a. Kristi, wanda sunan ya samo asali, ya sha wahala mai tsanani a lokacin mulkin Tiberius a hannun daya daga cikin masu mulkinmu, Pontius Pilatus ". 4

Plinius Sekundus, Wani gwamnan Romawa, wtote a AD 112 zuwa ga Sarkin sarakuna Trajan "Suna cikin al'adar haduwa a wata kayyadaddun rana kafin haske, lokacin da suka rera waka ga Kristi a matsayin Allah kuma suka ɗaure kansu da rantsuwar cewa ba za su aikata wani mugun aiki ba ... bayan haka al'adarsu ce ta rabu, sa'an nan kuma su sake haduwa don cin abinci, amma abinci na yau da kullun".

Saiutonium, Wani manazarci kuma jami'in kotu na Gidan Imperial a zamanin Hadrian, ya rubuta game da AD 120 a cikin Rayuwar Claudius. "Sa'ad da Yahudawa suke ta da hankali a kai a kai don ingiza Kirstus, Claudius ya kore su daga Roma." 6 Edward C. Wharton sai ya ce: "Dalilin da ya sa wannan furucin ya shahara shi ne domin Luka, wajen shekaru sittin da suka shige, ya rubuta wannan aukuwa ɗaya da dalilin da ya sa manzo Bulus ya yi cudanya da Kiristoci Yahudawa ma'aurata mai suna Akuila da Biriskilla. Bugu da kari, an ambaci Kristi a cikin mahallin tarihi a cikin littattafan da ba na Littafi Mai Tsarki ba. 7

Josephus yana da kallo mai ban sha'awa. "A nan ne Yesu mai hikima ya taso, idan da gaske ne za mu kira shi mutum, gama shi mai aikata al'ajabi ne, malamin mutane masu karbar gaskiya da jin dadi. Ya rinjayi Yahudawa da yawa da kuma Helenawa da yawa. Wannan mutumin shi ne Almasihu. Kuma a lokacin da Bilatus ya yanke masa hukuncin gicciye bisa ga iznin shugabanninmu, waƙanda suka kaunace shi tun a rana ta uku ba su daina rayuwa ba. ya annabta, kuma ya faɗi wasu abubuwa masu ban al'ajabi game da shi, har yanzu tseren Kiristoci, wanda ake kiransa da shi, bai riga ya mutu ba." 8

Magana mai zuwa daga FF Bruce ta takaita wannan a sarari. "Duk wani abin da za a iya tunanin shaida daga marubutan Yahudawa na farko da na Al'ummai, akalla ya kafa, ga waƙanda suka ki shaidar rubuce-rubucen Kirista, tarihin tarihin Yesu da kansa. Wasu marubuta na iya yin wasa da zato na 'Almasihu-Kristi,' amma ba sa yin haka a kan dalilai na tarihi na tarihi. Tarihin Kristi yana da matsayin axiomatic rd na tarihi na Julius da kansa. Kaiser ba'yan tarihi waƙanda suke yada

ka'idodin 'Kristi-myth'." 9

Tambayoyi

1. Thallus yana ambaton Julius Africinus ya tabbatar da labarin Matta game da gicciye Yesu.
T. _____ F. _____
2. Wani ɗan tarihi na Roma mai suna Cornelius Tacitus ya rubuta cewa Kristi "ya sha azaba mai-girma."
T. _____ F. _____
3. Marubutan da ba na Kirista ba sun ba da tabbaci na Littafi Mai Tsarki da ke tabbatar da labarin Littafi Mai Tsarki cewa wani mutum da yake da iko dabam-dabam ya zauna a Galili/Yahudiya.
T. _____ F. _____
4. Ba Ba Romawa kafai ba, ɗan tarihi Bayahude ya goyi bayan labarin Littafi Mai Tsarki cewa Pontius Bilatus ya gicciye Yesu.
T. _____ F. _____
5. Josephus ya lura a cikin rubuce-rubucensa cewa Bilatus ya hukunta Yesu a gicciye shi kuma Yesu ya bayyana ga almajiransa bayan kwana uku.
T. _____ F. _____

1. FF Bruce2, Takardun Sabon Alkawari, Eerdmens, p. 113.
2. Edward C. Wharton, Kiristanci: Bayyanar Tarihin Tarihi Howard p. 7.
3. British Museum Syriac Mss., FF Bruce, Yesu da Kirista Tushen Waje Sabon Alkawari, shafi na 3. 31.
4. Littattafai da Tarihi, 15:44. Daga Britannica Manyan Littattafai, Vol. 15, ku. 168.
5. Wasika, 10:96.
6. Rayuwar Kalaudius, 25:4
7. Edward C. Wharton, Kiristanci: Cikakken Tarihi, Howard p. 11.
8. Abubuwan tarihi, 18,3. 3.
9. FF Bruce, Takardun Sabon Alkawari. P. 119. Duk abubuwan da ke sama Edward C. Wharton ya kawo a cikin littafinsa Christianity: A Clear Case of History.

Babi na 3.

Farkon Rayuwar Yesu.

Allah ta wurin annabi Ishaya ya ce: "Ubangiji da kansa za ya ba ku alama: Budurwa za ta yi juna biyu, za ta haifi ɗa, za ta kuma ce masa Immanuwel."

Sai Allah ya aiki mala'ika Jibra'ilu zuwa Nazarat, wani gari a Kasar Galili, wurin wata budurwa da aka yi alkawari za ta aura da wani mutum mai suna Yusufu, zuriyar Dauda. Sunan budurwar Maryamu. Mala'ikan ya je wurinta, ya ce, "Gaisuwa, ke da aka sami tagomashi kwarai, Ubangiji yana tare da ke.

An yi alkawarin auren mahaifiyarsa Maryamu da Yusufu, amma kafin su taru, an same ta tana da juna biyu ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Domin mijinta Yusufu adali ne, bai so ya tona mata asiri ba, yana da niyyar sake ta a hankali. Amma bayan da ya yi la'akari da haka, sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare shi a mafarki, ya ce, "Yusufu dan Dawuda, kada ka ji tsoro ka dauki Maryamu a matsayin matarka, domin abin da ke cikinta daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne.

Dukan waɗannan sun faru ne domin su cika abin da Ubangiji ya faɗa ta bakin annabi: "Budurwa za ta yi juna biyu, za ta haifi ɗa, za a kuma ce masa Immanuwel," wato, Allah tare da mu.

Haihuwar Yesu.

A waɗannan kwanaki, Kaisar Augustus ya ba da doka cewa a kidaya dukan mutanen Roma. Wannan ita ce kidayar farko da aka yi sa'ad da Kuriniyus yake gwamnan Suriya. Kuma kowa ya tafi garinsa domin yin rajista. Saboda haka, Yusufu kuma ya haura daga garin Nazarat ta Galili zuwa Yahudiya, zuwa Baitalami, garin Dawuda, domin shi na gidan Dawuda ne. Ya je can ya yi rajista da Maryamu, wadda aka yi alkawarin aure da shi, tana kuma da haihuwa. Suna nan, sai lokacin haihuwar jariri ya yi, ta kuwa haifi danta na fari, ɗa. Ta nade shi da kaya ta ajiye shi a cikin komin dabbobi domin ba su da wuri a masauki.

Gudun Su Zuwa Masar.

Bayan an haifi Yesu a Bai'talami ta Yahudiya, a zamanin Sarki Hirusus, Magi [masu hikimar Littafi Mai Tsarki] daga gabas suka zo Urushalima suka ce, 'Ina wanda aka haifa Sarkin Yahudawa? Mun ga tauraronsa a gabas, mun zo mu yi masa sujada.' Da sarki Hirusus ya ji haka, sai ya damu, da dukan Urushalima tare da shi.

Da aka gargade su a mafarki kada su koma wurin Hirusus, suka koma kasarsu ta wata hanya dabam. Da suka tafi, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusufu a mafarki. Ya ce masa, "Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa, ka tsere zuwa Masar, ka zauna a can har in gaya maka, gama Hirusus zai nemi yaron ya kashe shi."

Dawowarsu daga Masar zuwa Nazarat.

Bayan Hirusus ya mutu, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana a mafarki ga Yusufu a Masar, ya ce, "Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa, ka tafi kasar Isra'ila, gama waɗanda suke neman ran yaron sun mutu." Sai ya tashi ya dauki yaron da mahaifiyarsa, ya tafi kasar Isra'ila. Amma da ya ji Archelaus yana sarauta a kasar Yahudiya maimakon ubansa Hirusus, sai ya ji tsoro ya tafi can. Da aka gargade shi a mafarki, ya tafi kasar Galili, ya tafi ya zauna a wani gari mai suna Nazarat. Don haka abin da aka faɗa ta wurin annabawa ya cika: "Za a ce da shi Banazare."

Matasan Yesu.

A kowace shekara iyayensa suna tafiya Urushalima don Idin Ketarewa. Sa'ad da yake ɗan shekara goma sha biyu, suka tafi Idi bisa ga al'ada. Bayan an gama Idin, iyayensa suna komawa gida, sai yaron Yesu ya zauna a Urushalima, amma ba su sani ba. A zatonsa yana tare da su ne, suka yi tafiya kwana guda. Daga nan suka fara nemansa a cikin 'yan uwa da abokan arziki. Da ba su same shi ba, suka koma Urushalima nemansa. Bayan kwana uku suka same shi a haikali yana zaune a cikin malamai, yana sauraronsu, yana yi musu tambayoyi. Duk wanda ya ji shi sai ya yi mamakin

fahimtarsa da amsoshinsa. Da iyayensa suka gan shi, sai suka yi mamaki. Mahaifiyarsa ta ce masa, "Dana, me ya sa ka yi mana haka, ni da mahaifinka muna nemanka." "Me yasa kuke nemana?" Ya tambaya. "Baka san dole in kasance cikin harkar Babana ba?"

Sa'an nan ya gangara zuwa Nazarat tare da su, yana yi musu biyayya. Amma mahaifiyarsa ta adana duk wadannan abubuwa a cikin zuciyyarta. Yesu kuwa ya yi girma cikin hikima da girma, da tagomashi wurin Allah da mutane.

Tambayoyi

1. An yi wa Maryamu alkawarin auren Yusufu, amma kafin su taru, aka same ta tana da juna biyu.
T. _____ F. _____
2. An haifi Yesu a Urushalima a matsayin Sarkin Yahudawa.
T. _____ F. _____
3. Yesu ya fito daga zuriyar firist, Balawe.
T. _____ F. _____
4. Saboda Hirudus, Yusufu ya kai Yesu da mahaifiyarsa Masar, kuma bayan mutuwar Hirudus, suka koma Isra'ila.
T. _____ F. _____
5. Sa'ad da yake ɗan shekara 12, Yesu ya yi tambayoyi ga malaman haikali.

T. _____ F. _____

Babi na 4.

Yesu Ya Fara Aikinsa.

Yahaya ya amsa, ya ce, "Da ruwa nake yi baftisma, amma a cikinku akwai wanda ba ku sani ba, shi ne mai zuwa bayana, wanda ban isa in kwance ɗaurin takalminsa ba, duk ya faru ne a Betanya a hayin Kogin Urdun, inda Yahaya yake yin baftisma. Wannan shi ne abin da nake nufi da na ce, 'Wani wanda yake zuwa bayana ya fi ni, domin yana nan kafina. Ni da kaina ban san shi ba, amma dalilin da ya sa na zo ina baftisma da ruwa shi ne domin a bayyana shi ga Isra'ila.

Sai Yohanna ya ba da wannan shaida: "Na ga Ruhu ya sauko daga sama kamar kurciya, ya zauna a kansa, da ban san shi ba, sai dai wanda ya aiko ni in yi baftisma da ruwa ya ce mini, 'Mutumin da kuke gani Ruhu ya sauko ya zauna a kansa, shi ne wanda za ya yi baftisma da Ruhu Mai Tsarki." Na gani kuma na shaida wannan Ɗan Allah ne.

Shaidan ne ya jarabce Yesu.

Sai Ruhu ya bishe Yesu cikin jeji domin shaidan ya jarabce shi. Bayan ya yi azumi kwana arba'in da dare arba'in, sai ya ji yunwa. Mai jaraba ya zo wurinsa ya ce, "Idan kai Ɗan Allah ne, ka ce wa duwatsun su zama gurasa." Yesu ya amsa ya ce, "A rubuce yake cewa, "Ba da abinci kadai mutum yake rayuwa ba, amma da kowace magana da ke fitowa daga bakin Allah." Sai shaidan ya kai shi birni mai tsarki ya sa shi ya tsaya a kan kololuwar haikalin. "Idan kai Ɗan Allah ne, in ji shi, ka jefa kanka: gama a rubuce yake cewa, Zai umurci mala'ikunsa game da kai, za su ɗaga ka cikin hannuwansu, domin kada ka buga kafarka da dutse." Yesu ya amsa masa ya ce, 'A rubuce yake

kuma, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.' Iblis kuma ya kai shi wani babban dutse mai tsayi ya nuna masa dukan mulkokin duniya da kawansu. Ya ce, "Dukan wadannan zan ba ku, in za ku rusuna, ku bauta mini." Yesu ya ce masa, "Ka rabu da ni, Shaidan! Gama a rubuce yake cewa: "Ku bauta wa Ubangiji Allahnku, shi kadai kuma." Sai shaidan ya bar shi, Mala'iku suka zo suka halarci shi.

Aikin sa, aikin da Allah ya aiko shi ya yi.

Da shaidan ya gama wannan jarabawa, sai ya bar shi har zuwa lokacin da ya dace. Yesu ya koma kasar Galili da ikon Ruhu, labarinsa kuma ya bazu ko'ina cikin karkara. Ya yi koyarwa a majami'unsu, kowa kuma ya yabe shi. Ya je Nazarat inda aka rene shi, ran Asabar kuma ya shiga majami'a kamar yadda ya saba. Shi kuwa ya tashi ya karanta. Aka ba shi littafin annabi Ishaya. Da ya kwance littafin, ya sami wurin da aka rubuta: 'Ruhun Ubangiji yana bisana domin ya shafe ni in yi wa matalauta bishara. Ya aiko ni in yi shelar 'yanci ga fursunoni, da ganin hangen nesa ga makafi, in saki wadanda ake zalunta, in yi shelar shekarar tagomashin Ubangiji.' Sa'an nan ya nade littafin, ya mayar wa ma'aikacin, ya zauna. Duk wadanda suke cikin majami'a suka zuba masa ido, ya fara da ce musu, "Yau wannan Nassi ya cika a kan jin ku."

Misalai na Yesu

Wani ya ce misali labarin duniya ne mai ma'anar sama. Ya bayyana cewa yawancin koyarwar Yesu an yi su cikin almara. Watakila Yahudawa da suke kokarin su faranta wa Allah rai sun fahimci yawancin wadannan misalan, yayin da shugabannin addinai wadanda zukatansu suka fi damuwa da matsayi, iko, daraja, da kudi ba su fahimci ma'anarsu ba.

Mu'ujizarsa.

Menene manufar Mu'ujiza? Yesu yana kokari ya jawo hankali ga kansa ne, yana son mutanen kasarsa su mai da shi sarkinsu, ko kuma ya cika alkawarin da Allah ya yi na aiko da shafaffu?

Sau da yawa taro mai girma suna bin Yesu, watakila don son sani, suna kokarin ganin "menene a gare ni?" ko kuma da muradin mulki na siyasa idan zai zama sarki. Watakila wasu sun gaskata cewa zai iya zama Almasihu. Ana iya raba masu shaida mu'ujizarsa zuwa rukuni uku:

Wanda aka yiwa Mu'ujiza.

Hakika dukansu sun cika da farin ciki da farin ciki, sun kuma daukaka Allah. Babban abin lura shi ne tsarkake kutare goma wadanda tara daga cikinsu ba su koma don daukaka Allah ba.

Wadanda suke Shaidar Mu'ujiza.

Shaidun ba kawai sun lura da mu'ujiza ba; sun fahimci kasawar 'yan Adam suna lura cewa ta wurin ikon Allah ne kawai za a iya yin irin wadannan mu'ujizai. Sun gode wa Allah kuma sun yi tasbihi.

Shugabannin addinai sun so su kashe Yesu.

An fi kiran shugabannin addinai a matsayin Malamai da Farisawa. Suna da dukiya, da mulki, da daraja, da yabon mutane. Sun gaskata cewa Yesu zai halaka al'ummarsu, matsayinsu, da kuma ikonsu. Saboda haka, sun ki yarda cewa shi daga sama yake ko kuma daga daga cikin mu'ujizar

da ya yi daga Allah ne. Sun dangana su ga ikon Iblis. Sun so su kashe shi amma suna tsoron mutanen da suka gaskata shi daga Allah yake. A karshe, sun keta al'adunsu da dokokinsu da yawa, (gwaji ranar Asabar, neman shaidun karya, biyan kudi don kama shi amma sun ki lokacin da suka dawo suna yarda cewa "kudin jini ne"). A karshe, suka ce, "Bari ya sauko daga giciye, mu kuwa mu yi imani da shi." Maimakon ya sauko daga gicciye, ya tashi daga matattu bayan ya mutu kuma har yanzu sun ki yarda da shi.

Makiyansa.

Littattafai sun bayyana wadanda suke hamayya da Kristi a lokacin hidimarsa ta duniya kuma suna hamayya da ikkilisiyarsa bayan tashinsa da hawansa zuwa sama.

Hirudus, Mai Girma ya ji tsoro.

"Ina wanda aka haifa Sarkin Yahudawa? Mun ga tauraronsa a gabas, mun zo mu yi masa sujada." Da sarki Hirudus ya ji haka sai ya firgita ... Ya aike su Baitalami, ya ce, "Ku je ku nemo yaron da kyau, da zarar kun same shi, ku kawo mini rahoto, ni ma in je in yi masa sujada." Sa'ad da Hirudus ya gane cewa Majanu ne suka rufe shi, sai ya husata, ya ba da umarni a kashe dukan 'ya'yan da suke Bai'talami da kewaye wadanda suke da shekara biyu zuwa kasa, daidai da lokacin da ya koya daga wurin Majusawa.

Iblis, Shaidan ya jarabce shi.

Sai Ruhu ya bishe Yesu cikin jeji domin shaidan ya jarabce shi. Bayan ya yi azumi kwana arba'in da dare arba'in, sai ya ji yunwa. Mai jaraba ya zo wurinsa, ya ce, "Idan kai 'Dan Allah ne," ... kuma, shaidan ya kai shi wani dutse mai tsayi, ya nuna masa dukan mulkokin duniya da kawansu. "Dukan wadannan zan ba ku," in ji shi, "Idan za ku yi sujada, ku bauta mini." Yesu ya ce masa, "Ka rabu da ni, Shaidan! gama a rubuce yake cewa, 'Ka bauta wa Ubangiji Allahnka, ka bauta masa kadai'. Sai shaidan ya bar shi, Mala'iku suka zo suka halarci shi.

Jama'ar Nazarat, Mutanen garin sun ki.

To, da Yesu ya gama wadannan misalan, sai ya tashi daga can. Da ya zo kasarsa, ya koyar da su a majami'arsu, har suka yi mamaki suka ce, 'Ina mutumin nan ya sami wannan hikima da wadannan manyan ayyuka? Ashe, wannan ba dan kafinta ba ne? Ba a ce mahaifiyarsa Maryamu ba? 'Yan'uwansa kuwa Yakubu, da Yusufu, da Saminu, da Yahuza? Kuma 'yan'uwansa mata, duk ba su tare da mu ba? To, ina mutumin nan ya sami wadannan abubuwa duka?' Don haka, sun yi fushi da Shi.

Yahuda Iskariyoti, Daya daga cikin sha biyun ya ci amanarsa.

Sai daya daga cikin sha biyun nan, mai suna Yahuza Iskariyoti, ya je wurin manyan firistoci ya ce, "Me kuke so ku ba ni idan na bashe shi a gare ku?" Suka kirga masa azurfa talatin. Don haka, tun daga lokacin ya nemi damar cin amanarsa.

Farisawa, da manyan firistoci, da dattawa, da malamai, da majalisa suka nemi su kashe Yesu.

Suna fita, sai ga, suka kawo masa wani bebe, mai aljannu. Da aka fitar da aljanin, bebe ya yi magana. Sai taron suka yi mamaki, suna cewa, "Ba a taba ganin irin wannan a Isra'ila ba!" Amma Farisiyawa suka ce, "Ta wurin shugaban aljanu yake fitar da aljanu." sai ga wani mutum wanda

yake da shanyayyen hannu. Sai suka tambaye shi, suka ce, "Ya halatta a warke ran Asabar?" Domin su zarge Shi. Sai ya ce musu, "Wane ne a cikinku wanda yake da tunkiya guda, in kuwa ta fada cikin rami ran Asabar, ba zai kama ta ya fitar da ita ba? Nawa ne mutum ya fi tunkiya? Sai ya ce wa mutumin, "Miko hannunka." Ya miqe, aka gyara ta gaba ɗaya kamar ɗayan. Sai Farisiyawa suka fita suka kulla masa makirci yadda za su hallaka shi. To, da manyan firistoci da Farisiyawa suka ji misalansa, sai suka gane a cikinsu yake magana. Amma da suka nemi su kama shi, sai suka ji tsoron taron, don sun ɗauke shi annabi ne.

Sai Yesu ya yi magana da taron jama'a da almajiransa, yana cewa: "Marubuta da Farisiyawa suna zaune a kujerar Musa. Saboda haka, duk abin da suka ce muku ku kiyaye, ku kiyaye, ku yi, amma kada ku yi bisa ga ayyukansu: gama suna cewa, ba sa aikatawa." "Amma kaiton ku, malaman Attaura da Farisiyawa, munafukai! in." Sai manyan firistoci, da malaman Attaura, da dattawan jama'a suka taru a fadar babban firist, wanda ake kira Kayafa, suka kulla makirci su kama Yesu da wayo su kashe shi.

Wadanda suka kama Yesu kuwa suka kai shi wurin Kayafa babban firist, inda malaman Attaura da dattawa suka taru. Amma Bitrus ya bi shi daga nesa zuwa farfajiyar babban firist. Shi kuwa ya shiga ya zauna da barorin domin ya ga karshen. To, manyan firistoci, da dattawa, da 'yan majalisa duka suka nemi shaidar karya a kan Yesu don su kashe shi, amma ba su sami ko ɗaya ba. Ko da yake shaidun karya da yawa sun fito, ba su sami ko ɗaya ba.

Tambayoyi

1. Mu'ujizar da Yesu ya yi a boye.

T. _____ F. _____

2. Su waye ne makiyan Yesu?

a. _____ Mutumin gama gari

b. _____ Malaman addini

3. Shugabannin addinin Yahudawa sun ki gaskatawa domin

a. ___ Basu ga ko daya daga cikin mu'ujizar da ya yi ba

b. ___ Sun fi sha'awar matsayi da daraja

c. ___ Yesu bai gaya musu yanayin zunubinsu ba

4. Isiah ya annabta cewa Yesu ne

a. ___ wa'azin bishara ga matalauta

b. ___ shelar 'yanci ga fursunoni

c. ___ dawo da gani ga makafi

d. ___ saki wanda aka zalunta

e. ___ shelar shekarar Ubangiji

f. ___ duk abin da ke sama

g. ___ a, b da c

5. Shaidan ya jarabci Yesu bYesu bai yarda da jarabarsa ba.

T. _____ F. _____

Babi na 5.

Hadin Zunubi – Hadayar Kafaran Yesu.

Kama Yesu.

Yesu ya ce wa manyan firistoci, da masu tsaron Haikali, da dattawan da suka zo wurinsa, 'Shin ina jagorantar tawaye ne, da ka zo da takuba da kulake? Kowace rana ina tare da ku a farfajiyar Haikali, amma ba ku kama ni ba. Amma wannan ne lokacinku da duhu ya yi mulki.' Sai suka kama shi, suka tafi da shi, suka kai shi gidan babban firist.

Jarabawar Ba'a ta Yahudawa.

Mutanen da suke tsaron Yesu suka yi masa ba'a da dukan tsiya. Suka daure masa idanu, suka ce, "Yi annabci, wa ya buge ka?" Kuma sun yi ta zaginsa da yawa. Da gari ya waye, sai taron dattawan jama'a, da manyan firistoci, da malaman Attaura, suka taru, aka kai Yesu a gabansu. Suka ce, "Idan kai ne Almasihu, gaya mana." Yesu ya amsa ya ce, "In na fada muku, ba za ku gaskata ni ba, ko na tambaye ku, ba za ku amsa ba, amma daga yanzu Dan Mutum zai zauna a hannun dama na Allah Madaukaki. Duk suka ce, "To, kai Dan Allah ne?" Ya ce, "Gaskiya ka ce ni ne." Sai suka ce, 'Don me muke bukatar karin shaida? Mun ji daga bakinsa".

Gwajin wani jami'in Romawa.

Bilatus ya koma cikin fada, ya kirawo Yesu, ya tambaye shi, "Kai ne Sarkin Yahudawa?" "Wannan ra'ayin kanku ne," in ji Yesu, "ko kuwa wasu sun yi muku magana game da ni?" "Ni Bayahude ne?" Bilatus ya amsa. Jama'arka da manyan firistoci ne suka bashe ka a gare ni, me ka yi? Yesu ya ce, "Mulkina ba na duniya ba ne, da da bayina da sun yi yaki don kada Yahudawa su kama ni, amma yanzu mulkina daga wani wuri yake." "To, kai sarki ne!" in ji Bilatus. Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya ka ce ni sarki ne, saboda haka aka haife ni, domin wannan kuma na zo duniya, domin in shaida gaskiya.

Bilatus ya tara manyan firistoci, da masu mulki, da jama'a, ya ce musu, "Kun kawo mini mutumin nan a matsayin wanda yake iza jama'a su yi tawaye, na kuwa jarraba shi a gabanku, ban sami dalilin zarginku da shi ba, Hirudus ma bai yi ba, gama ya komo da shi wurinmu, kamar yadda kuke gani, bai yi wani abin da ya isa kisa ba, saboda haka zan hukunta shi, in sake shi." Da murya daya suka daga murya suka ce, "Ka rabu da mutumin nan, ka sakar mana Barabbas!" (An jefa Barabbas a kurkuku don tawaye a cikin birni, da kuma kisan kai.) Da yake so ya sake Yesu, Bilatus ya sake rokonsu. Amma suka yi ta ihu suna cewa, "A gicciye shi, a gicciye shi!" A karo na uku, ya yi musu magana, ya ce, "Me ya sa? Amma da babbar murya suka nace a gicciye shi, sai ihunsu ya rinjayi. Don haka Bilatus ya yanke shawarar ya biya musu bukata.

Sa'ad da Bilatus yake zaune a kan kujerar alkali, matarsa ta aika masa da wannan saƙo: "Kada ka yi ruwanka da mutumin nan marar laifi, gama na sha wahala mai yawa a mafarki yau sabili da shi."

Bilatus yana so ya gamsar da taron, ya sakar musu Barabbas. Ya sa aka yi wa Yesu bulala, ya ba da shi a gicciye shi.

Romawa sun gicciye Yesu.

Sojojin suka kai Yesu cikin fada. wato fadar sarki ta tara dukan rundunar sojoji. Suka sa masa riga mai shunayya, suka karkade masa kambai na kaya, suka sa masa. Sai suka fara kira gare shi, "Ranka

ya dade, Sarkin Yahudawa!" Suka yi ta bugun kansa da sanda, suka tofa masa yawu. Sun durkusa suka yi masa mubaya'a. Sa'ad da suka yi masa ba'a, suka tube rigar purple ɗin, suka sa nasa tufafinsa. Sai suka fito da shi don su gicciye shi.

Suka isa wani wuri da ake kira Golgota, wato Wurin Kwankwan Kai. Nan suka ba da ruwan inabi ga Yesu ya sha, gauraye da gall; amma bayan ya ɗandana, ya ki sha. Da suka gicciye shi, suka rarraba tufafinsa ta hanyar jefa kuri'a. Suna zaune suna tsare shi a can. A bisa kansa aka rubuta a kansa cewa: WANNAN NE YESU, SARKIN YAHUDAWA.

Karfe 9:00 na safe ne suka gicciye shi. Rubutacciyar sanarwar tuhumar da ake yi masa ita ce: SARKIN YAHUDU.

A sa'a ta shida, da tsakar rana, duhu ya rufe dukan kasar, har zuwa sa'a tara. A cikin awa na tara Yesu ya ɗaga murya da karfi ya ce, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" - ma'ana, Allahna, Allahna, me ya sa ka yashe ni?

Da wafansu da suke tsaye kusa suka ji haka, sai suka ce, "Ku ji, yana kiran Iliya." Wani mutum ya gudu, ya cika soso da ruwan inabi vinegar, ya sa a kan sanda, ya miƙa wa Yesu ya sha. Ya ce, "To, ka bar shi, bari mu gani ko Iliya zai zo ya ɗauke shi. Da babbar murya, Yesu ya numfasa. Labulen Haikalin ya tsage gida biyu daga sama har kasa. Kuma da jarumin da yake tsaye a gaban Yesu ya ji kukansa, ya ga yadda ya mutu, sai ya ce, "Hakika wannan mutum Ɗan Allah ne!

Ranar Shiri ce (wato ranar da ta ke gaban Asabar). Da magariba ta gabato, Yusufu na Arimathea, babban ɗan majalisa, wanda shi kansa yana jiran Mulkin Allah, ya je wurin Bilatus gabagadi ya roki jikin Yesu. Bilatus ya yi mamakin jin cewa ya riga ya mutu. Sai ya kira jarumin, ya tambaye shi ko Yesu ya riga ya mutu. Da ya ji daga wurin jarumin, haka ne, ya ba Yusufu gawar. Sai Yusufu ya sayi rigar lilin, ya sauke gawar, ya nannade shi a lilin, ya ajiye shi a wani kabari da aka sassaka daga dutse. Sai ya mirgina dutse a kofar kabarin.

Tashin nasara akan mutuwa.

Bayan Asabar, da wayewar gari a ranar farko ta mako, Maryamu Magadaliya da ɗaya Maryamu suka tafi duba kabarin. An yi wata girgizar kasa mai tsanani, gama mala'ikan Ubangiji ya sauko daga sama, ya je kabarin, ya mirgina dutsen, ya zauna a kai. Siffarsa kamar walkiya ce, tufafinsa kuma farare ne kamar dusar kankara. Masu gadin suka ji tsoronsa har suka girgiza, suka zama kamar matattu. Mala'ikan ya ce wa matan, "Kada ku ji tsoro, gama na sani Yesu kuke nema, wanda aka gicciye, ba ya nan, ya tashi, kamar yadda ya faɗa."

Da yammacin ranar farko ta mako, almajiran suna tare, an kulle kofofin don tsoron Yahudawa, Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, "Salama ta tabbata a gare ku!" Bayan ya faɗi haka, ya nuna musu hannuwansa da gefensa. Almajiran suka yi murna kwarai da ganin Ubangiji. Yesu ya sāke cewa, "Salama ta tabbata a gare ku, kamar yadda Uba ya aiko ni, ni ma nake aiko ku." Da haka ya hura musu ya ce, "Ku karbi Ruhu Mai Tsarki."

Bayan mako guda almajiransa suna cikin gida kuma, Toma yana tare da su. Ko da yake an kulle

kofofin, Yesu ya zo ya tsaya a cikinsu ya ce, "Salama ta tabbata a gare ku!" Sa'an nan ya ce wa Toma, "Maida yatsa nan, ga hannuwana, mika hannunka, ka sa a cikina, ka daina shakka, ka gaskata." Toma ya ce masa, "Ubangijina kuma Allahna!"

Yesu yanzu Kristi ya koma gidansa.

A cikin littafina na dā, Theophilus, na rubuta game da dukan abin da Yesu ya fara yi da kuma koyarwa har zuwa ranar da aka dauke shi zuwa sama, bayan ya ba da umarni ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya zaɓa. Bayan ya sha wahala, ya nuna kansa ga waɗannan mutane kuma ya ba da hujjoji da yawa masu gamsarwa cewa yana raye. Ya bayyana gare su har kwana arba'in yana magana game da Mulkin Allah. A wani lokaci, sa'ad da yake cin abinci tare da su, ya ba su wannan doka: "Kada ku bar Urushalima, amma ku jira baiwar da Ubana ya alkawarta, wadda kuka ji na faɗa a kanta: gama Yahaya yi masa baftisma da ruwa, amma nan da 'yan kwanaki za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." Don haka, da suka taru, suka tambaye shi, "Ubangiji, a wannan lokaci ne za ka mai da wa Isra'ila mulki?" Ya ce musu: "Ba na ku ba ne ku san lokatai ko kwanakin da Uba ya keɓe bisa ga ikonsa: amma za ku karɓi iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauko muku, za ku zama shaiduna kuma cikin Urushalima, da cikin dukan Yahudiya da Samariya, har zuwa iyakar duniya." Bayan ya faɗi haka, sai aka dauke shi a idanunsu, sai gajimare ya boye shi daga ganinsu. Suna cikin duban sama yana tafiya sai ga wasu mutane biyu sanye da fararen kaya suka tsaya a gefensu. Suka ce, "Ya ku mutanen Galili, don me kuke tsaye nan kuna duban sama? Wannan Yesu da aka dauke muku daga cikinku zuwa sama, zai komo kamar yadda kuka gan shi yana tafiya sama."

Tambayoyi

1. Sojojin Roma da ke da alhakin gicciye Yesu ya ce.
  - a. ____ Yaushe waɗannan Yahudawa za su koyi cewa ba za su iya rinjaye mu ba?
  - b. ____ Dole wannan mutumin ya aikata mugun abu ga shugabannin addininsa suna son a gicciye shi.
  - c. ____ Tabbas wannan mutumin Dan Allah ne
  - d. ____ Wani mai tayar da kayar baya ya koyi hanya mai wahala
2. Babu wani labari da ya nuna cewa an binne Yesu.
T. ____ F. ____
3. Da safe bayan Asabar bayan mutuwar Yesu da kuma binne shi a wani kabari mai tsaro, akwai
  - a. ____ Girgizar kasa lokacin da aka mirgina dutsen
  - b. ____ Mala'ikan Ubangiji ya zo duniya
  - c. ____ Waɗanda suke gadin kabarin sun zama kamar matattu
  - d. ____ Yesu ya tashi daga matattu, an ta da shi daga matattu
  - e. ____ Duk abubuwan da ke sama
4. Bayan tashinsa daga matattu an ga Yesu
  - a. ____ Manzanninsa
  - b. ____ Mutane kaɗan kuma marasa dogaro
  - c. ____ Daruruwan mutane
  - d. ____ A da C
5. Ba wanda ya shaida Yesu zai je sama bayan tashinsa daga matattu. Labari ne na wayo da almajiransa suka yi don amfanin kansu.
T. ____ F. ____

Babi na 6.

Bala'i da Gargadi da aka bayar.

Zuwa ga makiyan Kristi Wadanda suka karya Allah ne.

Ta haka ne za ku gane Ruhun Allah: Duk ruhun da ya yarda cewa Yesu Kiristi ya zo cikin jiki na Allah ne, amma duk ruhun da ba ya san Yesu ba, ba na Allah ba ne. Wannan shi ne ruhun magabcin Kristi, wanda kuka ji yana zuwa, har ma yanzu yana cikin duniya.

Masu ruƙu da yawa, wadanda ba su yarda da Yesu Almasihu ya zo cikin jiki ba, sun fita cikin duniya. Duk irin wannan shi ne mayaudari kuma magabcin Kristi.

Shiga ta kunkuntar kofa. Gama kofa tana da fadi da fadi, hanyar da take kaiwa ga hallaka kuma da yawa, da yawa kuma suna shiga ta cikinta. Kofar da take kaiwa zuwa rai karama ce, kaƙan ne kawai ke samunta.

Don haka, a cikin kowane abu, ku yi wa wasu abin da kuke so su yi muku, gama wannan ya kunshi Attaura da Annabawa.

Gargadi da aka bayar Zuwa ga Kiristoci.

Ina rokonku, 'yan'uwa, cikin sunan Ubangijinmu Yesu Almasihu, ku yarda da junanku, domin kada rarraba a tsakaninku, ku kuma kasance da cikakkiyar fahimta da tunani.

Ku kula da annabawan karya. Suna zuwa wurinka saye da tufafin tumaki, amma a cikin ciki, kyarkeci ne masu girmankai. Da 'ya'yan itacensu za ku gane su.

Ina rokonku, 'yan'uwa, ku lura da masu kawo rarrabuwa, suna kawo cikas a tafarkinku, wadanda suka saba wa koyarwar da kuka koya. Ka nisance su. Gama irin wadannan mutane ba Ubangijinmu Kiristi suke yi ba, amma sha'awarsu ce. Ta wurin zance mai laushi da bakar magana, suna yaudarar zukatan butulci.

Ku tsare kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku masu kula da su. Ku zama makiyayan ikkilisiyar Allah, wadda ya saye da jininsa. Na sani bayan na tafi, mugayen kerkeci za su shigo cikinku, ba za su bar garke ba. Ko daga cikinku ma mutane za su taso, su karkatar da gaskiya, domin su jawo almajirai zuwa gare su. Don haka a kiyaye! Ku tuna cewa shekara uku ban daina yi wa kowannenku gargadi dare da rana da hawaye ba.

Ina faɗakar da duk wanda ya ji zantuttukan annabcin wannan littafin: Idan kowa ya kara wani abu a kansa, Allah zai kara masa annoban da aka kwatanta a littafin nan. Kuma idan kowa ya kwace kalmomi daga wannan littafin annabci, Allah zai dauke masa rabonsa na itacen rai da cikin tsattsarkan birni, wadanda aka kwatanta a cikin wannan littafin (Wahayin Yahaya 22:18-19).

Gatari ya riga ya kasance a gindin itatuwa, duk itacen da ba ya ba da 'ya'ya masu kyau, za a sare

shi, a jefa shi cikin wuta.

Domin halin zunubi yana sha'awar abin da yake saba wa Ruhu, Ruhu kuma ya saba wa dabi'ar zunubi. Suna cikin rikici da juna, don kada ku yi abin da kuke so. Amma in Ruhu ne yake bishe ku, ba ku karkashin doka.

Ayyukan dabi'a na zunubi a bayyane suke: lalata, kazanta, da lalata; bautar gumaka da maita; kiyayya, sabani, kishi, fushi, son zuciya, sabani, bangaranci da hassada; buguwa, shaye-shaye, da makamantansu. Ina fadakar da ku, kamar yadda na yi a dā, cewa waƙanda suke rayuwa haka ba za su gāji mulkin Allah ba.

Ba wani abu marar tsarki da zai taƙa shiga cikinta, ko mai aikata abin kunya ko na yaudara, sai dai waƙanda aka rubuta sunayensu a littafin rai na 'Dan Rago.

Bala'i da Gargaƙi da aka bayar Zuwa ga Masu Dogara Akan Dukiya.

"Amma kaitonku masu arziki, gama kun riga kun sami ta'aziyya. Kaitonku da kuke da abinci yanzu, gama za ku ji yunwa.

Bala'i da Gargaƙi da aka bayar Zuwa ga Malaman Addini.

Kaiton ku makafi jagora! Kun ce, 'Idan kowa ya rantse da Haikali, ba ya nufin kome. Amma idan kowa ya rantse da zinariyar Haikali, rantsuwar tasa ce. Ku makafi wawaye! Wanne ya fi girma, zinariya, ko Haikalin da yake tsarkake zinariya? Kun kuma ce, 'Idan kowa ya rantse da bagaden, ba ya nufin kome. Amma idan wani ya rantse da kyautar da ke cikinta, rantsuwar tasa ce. Ku makafi maza! Wanne ya fi girma, kyauta, ko bagaden da ya keke kyautar? Saboda haka, wanda ya rantse da bagaden ya rantse da shi da dukan abin da ke bisansa. Kuma wanda ya rantse da Haikali ya rantse da shi, da wanda yake zaune a cikinsa. Kuma wanda ya rantse da sama ya rantse da kursiyin Allah da wanda ke zaune a kansa.

Kaiton ku malaman Attaura da Farisawa, munafukai! Kuna tafiya ta kasa da ruwa don ku sami sabon tuba guda ɗaya, idan ya zama ɗaya, kun mai da shi ɗan wuta ninki biyu kamar yadda kuke.

"Kaitonku, malaman Attaura da Farisiyawa, ku munafukai! Kuna tsabtace bayan koko da tasa, amma a ciki cike da kwaɗayi da son kai.

Kaiton ku malaman Attaura da Farisawa, munafukai! Ka rufe mulkin sama a fuskokin mutane. Ku da kanku ba ku shiga ba, kuma ba za ku bar waƙanda suke koƙarin shiga ba.

Kaiton ku malaman Attaura da Farisawa, munafukai! Kuna ba da kashi goma na kayan yaji - Mint, Dill, da cumin. Amma kun yi watsi da mafi mahimmancin al'amuran shari'a - adalci, jinkai, da aminci. Da ka yi na baya, ba tare da sakaci da na farko ba. Ya ku makafi jagorori! Kuna fitar da kwari amma kuna haɗiye rakumi.

Kaiton ku malaman Attaura da Farisawa, munafukai! Kuna kama da farar kaburbura, masu kyau a waje, amma a ciki cike da kasusuwan matattu, da kowane abu marar tsarki. Haka nan kuma a waje

kuna bayyana ga mutane masu adalci amma a ciki kun cika da munafunci da mugunta.

Tambayoyi

1. Sojojin Roma da ke da alhakin gicciye Yesu ya ce.
  - a. ____ Yaushe waƙannan Yahudawa za su koyi cewa ba za su iya rinjaye mu ba?
  - b. ____ Dole wannan mutumin ya aikata mugun abu ga shugabannin addininsa suna son a gicciye shi.
  - c. ____ Tabbas wannan mutumin Dan Allah ne
  - d. ____ Wani mai tayar da kayar baya ya koyi hanya mai wahala
2. Babu wani labari da ya nuna cewa an binne Yesu.
T. ____ F. ____
3. Da safe bayan Asabar bayan mutuwar Yesu da kuma binne shi a wani kabari mai tsaro, akwai
  - a. ____ Girgizar kasa lokacin da aka mirgina dutsen
  - b. ____ Mala'ikan Ubangiji ya zo duniya
  - c. ____ Waƙanda suke gadin kabarin sun zama kamar matattu
  - d. ____ Yesu ya tashi daga matattu, an ta da shi daga matattu
  - e. ____ Duk abubuwan da ke sama
4. Bayan tashinsa daga matattu an ga Yesu
  - a. ____ Manzanninsa
  - b. ____ Mutane kaƙan kuma marasa dogaro
  - c. ____ Daruruwan mutane
  - d. ____ A da C
5. Ba wanda ya shaida Yesu zai je sama bayan tashinsa daga matattu. Labari ne na wayo da almajiransa suka yi don amfanin kansu.
T. ____ F. ____

Babi na 7.

Sakonsa na gafara. Bishara ko Bishara.

A cikin farko da kwana biyar Allah ya yi magana da kome da kome, ya kammala cewa yana da kyau. A rana ta shida "Allah ya ce, "Bari mu yi mutum cikin surarmu, cikin kamanninmu." Saboda haka, Allah ya halicci mutum, namiji da mace, daga kasan da aka riga an fadi cewa sun wanzu, mutum ma ya iya yin magana da Allah.

Amma mutum ya ware kansa da Allah sa'ad da ya yi tawaye ta hanyar rashin biyayya ga abin da Allah ya ce kada ya yi. Wannan zunubi ya kawo mutuwa ta zahiri kuma sai dai idan mutum zai iya sulhu da Allah ko ta yaya mutuwa ta ruhaniya. Wannan sulhun zai bukaci hadaya ta jini. Ba kawai kowace hadaya don "ba shi yiwuwa jinin bijimai da na awaki su dauke zunubai." (Ibraniyawa 10:4).

Zai bukaci wanda ba shi da zunubi ya zama cikakkiyar hadaya. "Ka ga, a daidai lokacin da ba mu da karfi, Kristi ya mutu domin marasa bin Allah."

Manzanni uku, Bulus, Bitrus da Yohanna, sun rubuta game da rashin zunubi da hadayar Kristi don

kawar da zunuban duniya. “Muna rokonku sabili da Kristi: Ku sulhunta da Allah: Allah ya mai da shi wanda ba shi da zunubi ya zama zunubi sabili da mu, domin ta wurinsa mu zama adalcin Allah.” “Almasihu ya sha wahala dominku, ya bar muku misali, domin ku yi koyi da sawunsa, bai yi zunubi ba, ba a kuwa sami yaudara a bakinsa ba.” “Amma kun sani ya bayyana ne domin ya dauke zunubanmu, kuma babu zunubi a cikinsa.”

Yohanna mai Baftisma “Muryar mai kira a jeji ce, ‘Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miƙe masa tafarki madaidaici’”. Ya ce, “Ni ina yi muku baftisma da ruwa domin tuba. Amma bayana, wanda ya fi ni karfi zai zo, wanda takalminsa ban isa in dauka ba. Zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da wuta. Ya yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki, da wuta.

Bayan baftismarsa da Yohanna ya yi don ya cika dukan adalci da kuma cin nasara da gwaji da Shaidan ya sa a gabansa, Yesu ya koma Galili kuma ya tafi Nazarat. A cikin majami'arsu ya dauki littafi ya buƙe, ya sami wurin da aka rubuta cewa, 'Ruhun Ubangiji yana tare da ni, domin ya shafe ni in yi shelar bishara ga matalauta, ya aiko ni in yi shelar 'yanci ga fursunoni, da ganin ganin makafi, in saki waƙanda ake zalunta, in yi shelar shekarar tagomashin Ubangiji.' Sai ya nade littafin, ya ba wa baran, ya zauna, duk waƙanda suke cikin majami'a suka zuba masa ido, ya fara ce musu, 'Yau wannan Nassi ya cika a kan jin ku.

To, menene wannan “bishara ga matalauta” da ya yi wa'azi? Ya kasance kuma har yanzu Allah ya zama nama da jini kamar sauran mutane. An haife shi ta wurin mace, amma ta wurin aikin Ruhu Mai Tsarki ne aka dauke shi cikinsa, ba ta wurin namiji ba. “Ya girma cikin hikima da girma, da tagomashi wurin Allah da mutane” kuma ya ce “Dole ne in kasance cikin al'amuran Uba” Aikin Uba shi ne ya maido da dukan mutane cikin dangantaka ta adalci da su kafin zunubi ya shigo duniya. Don yin wannan dole ne a yi cikakkiyar sadaukarwa kuma dole ne mutum ya canza daga rayuwa ta neman kansa da tawaye zuwa ta amana, biyayya, da girmamawa ga wanda zai gafarta musu zunubansu kuma ya ba da rai madawwami. Yesu ya ce, “Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai. Ba mai- zuwa wurin Uba sai ta wurina.” Yesu ya zo wurinsu ya ce, “An ba ni dukkan iko a sama da kasa. Saboda haka, ku je ku almajirtar da dukan al'ummai, kuna yi musu baftisma da sunan Uba, da Da, da na Ruhu Mai Tsarki, kuna koya musu su yi biyayya da duk abin da na umarce ku. Tabbacin dukan waƙannan ya kasance cikin annabce-annabce da suka cika, mu'ujizai sun shaida kuma makiya sun shaida, kuma a karshe a mutuwar da binne shi da tashinsa daga matattu da ƙaruruwan almajiransa suka shaida.

Tun da shi ne hanya, gaskiya, kuma rai, kuma tun da yake yana da dukan iko a sama da kasa, kuma tun da ba mai iya zuwa wurin Uba sai ta wurinsa, to me ake bukata a gare mu domin a gafarta mana zunubanmu, a sulhunta, kuma ceto? Ko kuma kamar yadda Yahudawa suka ce a ranar Fentakos “Sa'ad da mutane suka ji haka, suka yi bakin ciki kwari, suka ce wa Bitrus da sauran manzanni, “Yan'uwa, me za mu yi?

Ji.

- Yi nazari sosai kuma ku karanta abin da Kristi ya yi wa'azi domin su Kalmomin rai ne.

fahimta .

- Dukan mutane masu zunubi ne saboda rashin biyayya ga dokokin Allah.

- Na yi zunubi, ba na rayuwa bisa ga umarnin Allah.
- Zunubi na zai haifar da mutuwa ta har abada.
- Dole ne a gafarta mini don in sami rai madawwami tare da Allah.
- Kristi ne kadai hanyar da za a gafarta mini daga dukan zunubaina.

Ku gaskanta Yesu.

- Ya kasance kuma Allah ne.
- Ya zo duniya da jiki kamar Yesu Banazare.
- Zaune a tsakanin maza.
- Da son rai ya ba da rayuwarsa ta zahiri a matsayin cikakkiyar hadaya domin zunubaina, ana gicciye shi.
- An binne shi.
- Tashi daga kabari a rana ta uku.
- Ya bayyana ga daruruwan almajiransa bayan tashinsa daga matattu.
- Ya koma sama domin ya kasance tare da Uba.

Tuba.

- Canza rayuwata daga zunubi da rashin biyayya zuwa amana da biyayya.

Furta .

- Ka yarda da imanina a fili cewa Yesu Dan Allah ne.

Mutu.

- Ka kashe rayuwata ta dā, ta zunubi, ta duniya.

Nema.

- Ka roki Allah ya gafarta mini zunubaina.

Binne.

- Ka binne raina na zunubi Na kashe shi a cikin kabari na baftisma cikin ruwa (nutsewa) cikin mutuwa, binnewa, da tashin Almasihu daga matattu, na barin Allah ya tashe ni daga kabari a matsayin sabon Halitta.

Karba

- Ruhu Mai Tsarki a matsayin ajiya yana ba da tabbacin abin da ke zuwa.

Kasance

- Sabon Kirista kamar yadda Allah zai kara ni a matsayin dan renonsa zuwa ga sauran yara cikin Ikilisiyar Kiristi ya kafa.

Rayuwa

- Ci gaba da rayuwa da aminci da biyayya ga Kristi da kuma Koyarwar manzanni “Ina rokonku ku yi rayuwar da ta dace da kiran da kuka karba, ku zama masu tawali’u da tawali’u, ku yi hakuri, kuna hakuri da junanku cikin kauna.

Tambayoyi

1. Sojojin Roma da ke da alhakin gicciye Yesu ya ce.

- _____ Yaushe waɗannan Yahudawa za su koyi cewa ba za su iya rinjaye mu ba?
- _____ Dole wannan mutumin ya aikata mugun abu ga shugabannin addininsa suna son a gicciye shi.
- _____ Tabbas wannan mutumin Dan Allah ne

- d. _____ Wani mai tayar da kayar baya ya koyi hanya mai wahala
2. Babu wani labari da ya nuna cewa an binne Yesu.
T. _____ F. _____
3. Da safe bayan Asabar bayan mutuwar Yesu da kuma binne shi a wani kabari mai tsaro, akwai
- a. _____ Girgizar kasa lokacin da aka mirgina dutsen
  - b. _____ Mala'ikan Ubangiji ya zo duniya
  - c. _____ Wafanda suke gadin kabarin sun zama kamar matattu
  - d. _____ Yesu ya tashi daga matattu, an ta da shi daga matattu
  - e. _____ Duk abubuwan da ke sama
4. Bayan tashinsa daga matattu an ga Yesu
- a. _____ Manzanninsa
  - b. _____ Mutane kafan kuma marasa dogaro
  - c. _____ Daruruwan mutane
  - d. _____ A da C
5. Ba wanda ya shaida Yesu zai je sama bayan tashinsa daga matattu. Labari ne na wayo da almajiransa suka yi don amfanin kansu.
T. _____ F. _____